

складаються між країнами, де установилися тісні господарські та інші зв'язки.

Крім усіх вище перелічених переваг міжнародна інтеграція сприяє інноваційній трансформації розвитку соціально-економічних систем. Це відповідає основній меті діючого законодавства щодо забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках науково-технічного оновлення виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках [4].

Таким чином, можна констатувати, що в даному процесі окремі групи країн цілеспрямовано створюють між собою більш сприятливі та вигідні умови для економічних відносин, торгівлі і вільного пересування основних факторів виробництва, ніж для всіх інших країн світу. Це дозволяє стверджувати, що інтеграція стає не лише важливим інструментом суттєвого прискорення науково-технічного і економічного розвитку, але й фактором інноваційної трансформації соціально-економічних систем. Тому з експертної точки зору, аналогічні регіональні утворення оцінюються позитивним елементом світової економіки, але за умови, що група країн, що інтегруються, лібералізуючи взаємні економічні зв'язки, не встановлює менш сприятливих, ніж до початку інтеграції, умов для торгівлі з третіми державами.

Література:

1. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь. За заг. ред. В.М. Гейця та ін. К.: НАН України, 2015. 336 с.
2. Мороз О.С. Міжнародна економічна інтеграція України: проблемні аспекти розвитку. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 2 (19). С. 27-34.
3. Назаров М.І., Макаренко О.Я. Сучасний стан інтеграційних процесів у світі. *Економіка і суспільство*. 2018. № 18. С. 57-66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-9>
4. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 16 жовт. 2012 р. № 5460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text> (дата звернення: 14.11.2022)

УДК 657.471

Козаченко Ярослав

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВНУТРІШНІХ АУДИТОРІВ З МЕТОЮ ВИЗНАЧЕННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЇХ РОБОТИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

При наявності добре налагодженої служби внутрішнього аудиту Міжнародні стандарти дозволяють зовнішнім аудиторам покладатися на її роботу та використовувати її результати в якості аудиторських доказів. Але

зовнішні аудитори мають визначити доцільність використання роботи відділу внутрішнього аудиту та обсяг її використання, застосовуючи своє професійне судження.

У МСА 610 «Використання роботи внутрішніх аудиторів» [2] визначені три чинники, які мають враховуватися при оцінці роботи внутрішніх аудиторів як основи в подальшому для аудиторських доказів: по-перше, об'єктивність внутрішніх аудиторів; по-друге, компетентність внутрішніх аудиторів; по-третє, застосування систематичного і дисциплінованого підходу, включаючи контроль якості.

Об'єктивність стосується здатності виконувати ці завдання, не допускаючи упередженості, конфлікту інтересів або неправомірного впливу інших осіб з метою нехтування професійними судженнями. Компетентність відділу внутрішнього аудиту стосується набуття та підтримання знань і навичок внутрішніх аудиторів у цілому на рівні, потрібному для забезпечення можливості виконувати доручені завдання ретельно і відповідно до застосовних професійних стандартів. Об'єктивність і компетентність можна вважати тісно пов'язаними між собою. Чим більше організаційний статус і відповідні політика та процедури відділу внутрішнього аудиту підтримують його об'єктивність та чим вищий рівень компетентності відділу внутрішнього аудиту, тим ймовірніше, що зовнішній аудитор може використовувати роботу відділу внутрішнього аудиту на більшій кількості ділянок. Проте організаційний статус і відповідні політика та процедури, які надають вагоме підтвердження об'єктивності внутрішніх аудиторів, не можуть компенсувати відсутність достатньої компетентності відділу внутрішнього аудиту. Однаковою мірою високий рівень компетентності відділу внутрішнього аудиту не може компенсувати недостатність сприяння об'єктивності внутрішніх аудиторів організаційного статусу та політик і процедур.

Під час оцінювання об'єктивності служби внутрішнього аудиту зовнішній аудитор має прийняти до уваги таке: чи звітує відділ внутрішнього аудиту тим, кого наділено найвищими повноваженнями, або посадовцю з відповідними повноваженнями, чи має він прямий доступ до тих, кого наділено найвищими повноваженнями; чи вільний відділ внутрішнього аудиту від будь-якої суперечливої відповідальності, наприклад, чи він має управлінські або операційні обов'язки чи відповідальність за межами діяльності з внутрішнього аудиту; чи здійснюють ті, кого наділено найвищими повноваженнями, нагляд за кадровими рішеннями, що стосуються відділу внутрішнього аудиту, наприклад щодо визначення прийнятної політики винагородження; чи існують будь-які перешкоди чи обмеження, встановлені для відділу внутрішнього аудиту управлінським персоналом, або тими, кого наділено найвищими повноваженнями, наприклад щодо повідомлення результатів діяльності внутрішнього аудиту зовнішньому аудитору.

Під час оцінювання об'єктивності служби внутрішнього аудиту зовнішній аудитор має прийняти до уваги таке: чи має відділ внутрішнього аудиту достатні та прийнятні ресурси порівняно з розміром суб'єкта господарювання і характером діяльності; чи встановлені кадрові політики

професійної підготовки та призначення внутрішніх аудиторів на завдання із внутрішніх аудитів; чи мають внутрішні аудитори достатню технічну професійну підготовку та досвід в аудиті; чи володіють внутрішні аудитори потрібним знанням стосовно фінансової звітності суб'єкта господарювання та чи володіє відділу внутрішнього аудиту потрібними навичками (наприклад, знанням конкретної галузі) для виконання роботи, пов'язаної з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання.

Такий чинник як чи є внутрішні аудитори членами відповідних професійних організацій та чи зобов'язує їх членство дотримуватися відповідних професійних стандартів, які стосуються об'єктивності, або чи досягають їх внутрішні політики таких самих цілей визначений МСА як важливий і для забезпечення об'єктивності внутрішніх аудиторів, і їх компетентності.

Застосування систематичного і дисциплінованого підходу до планування, виконання, нагляду, огляду й документування діяльності відрізняє діяльність відділу внутрішнього аудиту від інших видів моніторингу і контролю, які можуть виконуватися в межах суб'єкта господарювання. Останній висновок є дуже важливим для характеристики аудиторської діяльності і підтримує позицію інших науковців щодо принципових відмінностей завдань з аудиту, огляду, іншого надання впевненості від інших видів послуг і в цілому роботи аудитора від роботи інших професійних консультантів [1, с. 81]. Оцінювання зовнішнім аудитором, чи організаційний статус і відповідні політика та процедури відділу внутрішнього аудиту достатньо підтримують об'єктивність внутрішніх аудиторів, рівень компетентності відділу внутрішнього аудиту, та чи застосовують він систематичний і дисциплінований підхід, може засвідчити, що ризики для якості роботи відділу внутрішнього аудиту надто значні, тому використання будь-якої роботи відділу внутрішнього аудиту як аудиторських доказів неприйнятно.

У МСА 610 «Використання роботи внутрішніх аудиторів» чітко зазначені три ситуації, при яких зовнішній аудитор не повинен використовувати роботу внутрішніх аудиторів як основу для аудиторських доказів: організаційний статус і відповідні політики та процедури відділу внутрішнього аудиту недостатньо сприяють об'єктивності внутрішніх аудиторів; відділ не має достатньої компетентності; відділ не застосовує систематичний і дисциплінований підходи, включаючи контроль якості.

Література:

1. Андрощук І.І. Завдання з надання впевненості, крім аудиту та огляду, в системі аудиторських послуг : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / КНТУ. Кропивницький, 2016. 326 с.
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016-2017 років. Частина I. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf (дата звернення: 30.10.2022).